

*Forfatteren er cand.scient. i astrofysik
og medejer af firmaet Dialægt*

Andreas Helbo Beck:

Om begyndelsen til *Dialægt* – en virksomhed med dialektplakater

Dialekter er noget af det mest personlige, vi har, og ud fra dialekten kan mange danskeres hjemsted gættes. Dialekterne repræsenterer vores bagland, hvem vi er, og hvor vi kommer fra. Vi vil med *Dialægt* inspirere folk til at være stolte af, hvor de kommer fra, og hvem de er.

I september sidste år sad vi, Andreas Helbo Beck og Nikolaj Lykke Viborg, under vores kandidatundervisning i astrofysik og brændte for at starte egen virksomhed og dermed kaste os ud og finde ud af, om vingerne kunne bære. Vi ville finde ud af, om det kunne lade sig gøre at bygge en virksomhed op fra bunden uden den store teoretiske eller praktiske viden om, hvordan dette skulle gøres. Vi er igennem vores studie blevet gode til at sætte os ind i store og til tider komplicerede emner som fx beregning af eventhorisonter for sorte huller i verdensrummet, så vi gik i gang med hele processen uden at vide, hvor det skulle ende, eller hvordan vi skulle gribe det an. Vi søgte viden og hjælp alle de steder, vi kunne komme til, og fandt åbne arme alle de steder, hvor vi pænt spurgte, om de ville hjælpe os med vores nye projekt.

Virksomheden kom til at dreje sig om dialekter, og hvad var mere oplagt end at kalde virksomheden [dia'lægt], netop som der stod i ordbogen. Det var helt perfekt, da det netop var de sjove udtaler af ellers helt ens stavede ord, som var vores fokuspunkt. Igennem hele studietiden har vi drillet hinanden med det hhv. århusianske og vestjyske, og vi har derigennem opdaget, hvor personlige dialekterne er, og hvor meget de fortæller om den, som udtaler dialekten.

Som fysikstuderende, især som astrofysikstuderende, er det ikke sproglige spidsfindigheder og grafisk design, der har været prioriteret øverst på skoleskemaet, det har derimod handlet om sorte huller, galakser og exoplaneter. Det sproglige og det grafiske har derfor været noget af en udfordring i udviklingen af plakaterne, og det har været et ”kvantespring” at komme fra tal-nørderi i det store verdensrum til helt lokale dialekter. Vi havde derfor brug for hjælp.

Da vi allerede befandt os i universitetsverdenen med specialister inden for alverdens emner, fandt vi frem til Peter Skautrup Centret på Aarhus Universitet, som beskæftiger sig med gamle danske dialekter. Sammen med Torben Arboe og Viggo Sørensen fra Peter Skautrup Centret fandt vi ud af, at de gamle danske dialekter måske ikke havde det samme forretningspotentiale som de moderne dialekter. Viggo og Torben kunne så henvise til en sprogforsker og en af de førende eksperter i moderne danske dialekter, Michael Ejstrup¹, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole. Sammen med Michael fik vi masser af inputs og især rettelser til plakaterne. Det er specielt stavemåden for den enkelte dialekt, som har været svær at ramme, da vi ikke ønskede at bruge det fonetiske alfabet. Det er et kompromis, som vi er blevet nødt til at indgå for at imødekomme den almene dansker, som ikke nødvendigvis kender de fonetiske tegn og deres lyde.

Med hjælp fra Michael er det lykkedes at samle mange sjove udtryk og sætninger fra de danske dialekter, som vi har krydret med lidt selvironi og dermed givet folk landet over smil på læben og nogle gode grin.

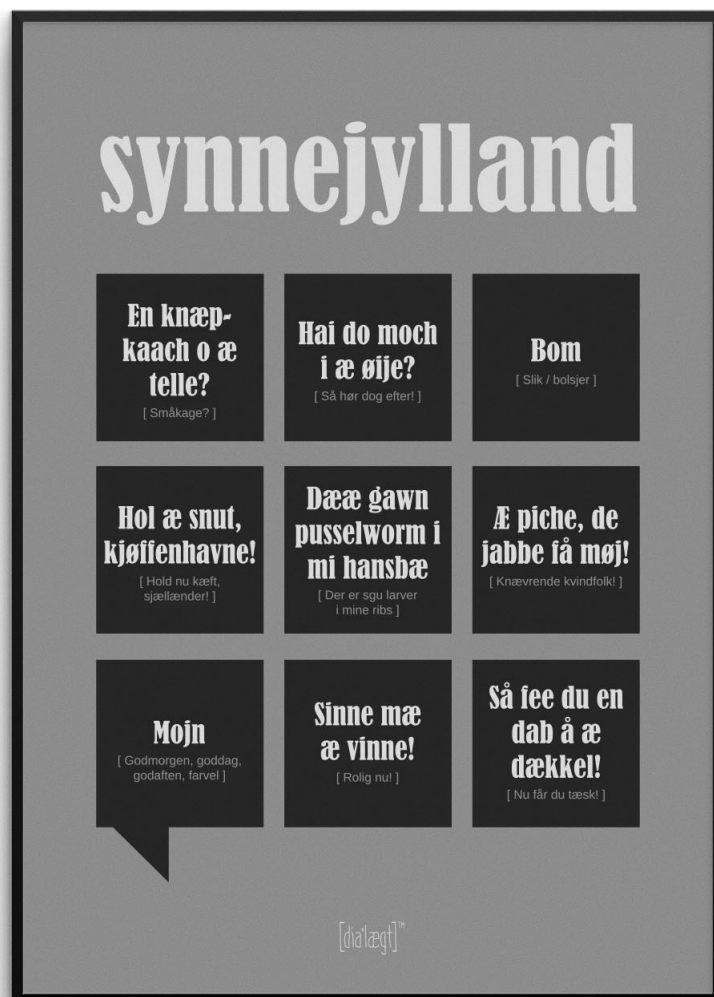
Vi brugte rigtig meget tid på udvælgelsen af udtrykkene til hver plakat, og vi ville gerne have den lokale ånd med i plakaten, så at man, når plakaten læses, måske kommer i tanker om nogen, som kommer fra den landsdel. Fx skal den vestjyske have et kærligt puf med hensyn til momsen, og ”de hviie” fra Århus er ikke altid de bedste til fodbold.

Vi er nu nået rigtig mange dialekter igennem og føler, at vi begynder at bevæge os ud i så små områder som Lolland og Falster, hvilket

¹ Michael Ejstrup har skrevet artiklen ’Perceptionsundersøgelse af moderne danske dialekter’ i *Ord & Sag* 31, s. 30-41.

betyder at målgruppen er meget lille sammenlignet med fx Sønderjylland. Vi har derfor valgt, måske for en tid, at kaste os over de ”dialekter” eller fagsprog, som findes i forskellige erhverv. Det sprog, som tales fx blandt sygeplejersker, er et sprog, der kun forstås blandt fagfolk, og det kan give anledning til en del skæve smil og stolthed blandt dem, som udtaler ordene.

Vores drøm er, at vi med tiden kan inspirere folk til at være mere stolte af, hvor de kommer fra, og hvad de laver – og på den måde gøre Danmark til et bedre sted at være.

Flere plakater kan ses (og bestilles) på dialaegt.dk og i butikken på Katrinebjergvej 113, 8200 Aarhus N